



Euroopan unioni  
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Hämeen liitto  
Regional Council of Häme

**HAMK**  
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU  
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

## KESKIAIKA

### **Päätarina: Ingeborg taistelee**

Ingeborg Tott on Hämeenlinnan päällikkö. Hän johtaa linnaa, sen sotilaallista puolustusta ja hallintoa. Vaara uhkaa monelta taholta. Naisen kykyjä kyseenalaistetaan, häntä pidetään jopa noitana.

Vallankaappaja on lähettyvillä ja edessä on kylmä pakkastalvi. Linnassa on paljon väkeä, ja lisää on tulossa, huhu vihollisen lähestymisestä on kuultu ja nähty vainotulista.

Ingeborg Tott tarvitsee apua varustaakseen linnan vastaanottamaan mahdollisen vihollisen hyökkäyksen ja kovan talven. Tarvitaan kaikkea – tarvitaan myös hyvää henkeä ja rauhaa, ettei linnan sisällä synny mellakoita. Hän saa torjuttua linnan väen avustuksella entisen voudin, Folke Gregerinpojan valtausyrityksen, mutta huolia on silti paljon. Onko linna tarpeeksi vahva torjuakseen vihollisen hyökkäykset? Onko väelle tarpeeksi muonaa kovan pakkastalven varalle?

Ingeborg on kiinnostunut tieteistä ja teologiasta. Kun hänellä on huolia, kääntyy hän pappien ja tiedemiesten puoleen. Mitä he Ingeborgille ennustivat, minkälaista elämää Hämeessä, Ingeborgin hallitsemilla mailla?

### **Pyhän Ristin kirkko, Hattula: Punainen tiiliviitta**

Ingeborg istuu kiikkerässä veneessä Vanajan aaltojen nostaessa vettä veneen pohjalle. Kunhan ei myrsky nousisi. Matka linnan hovista Pyhän Ristin kirkolle kestää tovin. Ingeborg on odottanut pitkään nähdäkseen kirkon Ruotsista palattuaan. Onkohan valmiiksi saatu? Joku tiesi kertoa, että seiniä oli maalauksin koristeltu sekä Liedon mestarin puuveistoksia sinne tuotu. Kuinka jännittävää.

Pyhiinvaeltajat ovat samaa vesireittiä kulkeneet vastauksia etsiessään. Kuningatar Margareeta oli kehottanut sielunsa rauhan puolesta tekemään pyhiinvaellusmatkoja myös Hattulaan. On Ingeborgin vaeltajia linnalla majoittanut, matkalaisille ruokaa tarjonnut.

Kokka karahtaa rantahiekkaan ja ilma on kirkastunut. Auringon säteet osuvat veteen ja tanssivat laineilla. Kirkko siintää ylväänä mäen päällä, kuin linnan sisarus, punaisessa tiiliviitassaan. Kirkossa alttarin suojissa on Pyhän Ristin reliikki, mistä ihmeestä se sinne onkin päätynyt. Sanovat, että sillä on ihmeitä tekevä voima. Ingeborg kävelee hiljaa kirkkoa kohti.

### **Pyhän Laurin kirkko: Muistot**

Rankka työ ja pitkä elämä näkyivät 61-vuotiaan miehen kasvoilla syvinä uurteina ja liikkuminen oli varsin hidasta ja vaivalloista. Ilmari oli kuitenkin vielä kerran halunnut tulla sunnuntaina jumalanpalvelukseen.

Ilmari istui kirkon penkissä ja muisteli, kuinka hän syyskuussa 1520 oli nuorena miehenä osallistunut kirkon vihkijumalanpalvelukseen. Vielä tuolloin hän ei tiennyt, että hänet siellä myöhemmin kastettaisiin ja siitä tulisi hänelle tärkeä pyhä paikka.



Euroopan unioni  
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020



Hämeen liitto  
Regional Council of Häme

**HAMK**  
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU  
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Ilmari näki omien käsiensä jäljen tiilestä holvatussa sisäkatossa, mutta oli hän ollut mukana tekemässä niin pohjoispuolen sakaristoa kuin eteläpuolen asehuonetta.

Ilmaria edelleen puistatti kirkon rakennuttajan kohtalo. Jo ennen kirkon vihkimistä mies oli mestattu Hämeenlinnassa. Aikaisemmin Ilmaria oli kirkossa usein jopa pelottanut, esimerkiksi puolitoistametriseen puuristiin käsistä ja jaloista naulattu mies oli tuntunut hyvin oudolta. Nyt hän tiesi, että se oli Jeesus Kristus.

### **Hämeen linna: Noitamiehen salaperäinen kuolema**

Kauan sitten oli lakina, että kaikkein pahimmat rikolliset tuomittiin kuolemaan. Näin kävi Esko ja Urbanus Niilonpojalle, jotka oli tuomittu käräjillä hirveästä teosta, noituudesta!

Paholaisen kanssa sopimuksen tehneet veljekset tuotiin Hämeen linnaan vuonna 1665 odottamaan rangaistustaan. Heidän läsnäolonsa kammotti kaikkia. Lopulta sattui tapaus, joka pelästytti linnanväen suunniltaan: Esko löydettiin sellistään kuolleena. Oliko hän kuollut luonnollisesti vaiko tappanut itsensä?

Rauhattomien sielujen tiedettiin kummittelevan ja itsemurha oli kaikkein hirvein rikos, joka kutsui Paholaista itseään linnanväen keskuuteen! Ruumista ei voitu haudata pyhään maahan eikä kirkon muurin ulkopuolelle, sehän olisi saattanut nousta haudastaan.

Ruumis kätkettiin lukittuun kirstuun odottamaan lisäohjeita hovioikeudelta. Lopulta saapui sana: Urbanus oli vapautettava ja lähetettävä tiehensä, ja saisi viedä kirotn ruumiin mukanaan. Linnassa iloittiin, kun päästiin eroon sekä elävästä että kuolleesta noitamiehestä!

### **päätarina jatkuu**

Ingeborg Tott värähtää, liekö kylmästä vai kauhusta kuunnellessaan tarinoita mitä tulevaisuudessa tapahtuu.

Hän haluaa vain rauhaa, rauhaa vanhuutensa päivinä. Hyvä jos kirkkoja rakennetaan, mutta voi kauhistus noitia ja murhamiehiä – eikö niiden aika voisi olla jo ohi? Milloin viisaus voittaa mielen pimeyden? Hän tunsu kylmiä väreitä koko kehossaan ja siirtyi lähemmäs lämpöä leiskuvaa tulisijaa.

”Elämä muuttuu toisenlaiseksi”, Turun piispa, Lauri Suurpää sanoi tulen äärestä, syvältä pehmoiselta istuimeltaan, ”meidän aikamme lähenee loppua, ja tulee toiset, jotka hallitsevat omilla tavoillaan. Eikä kukaan pysty ennustamaan tulevaisuutta tarkasti.”

Viisaita sanoja piispa lausuu, mutta eivät ne hälvännä tämän päivän tai huomisen huoliani, Ingeborg miettii.

”Olen iloinen vierailustanne, se rauhoittaa mieltäni enemmän kuin mitkään ennustukset”, hän sanoi kuitenkin ääneen, koska tiesi piispalla olevan paljon valtaa.

Huomenna piispa pitäisi linnan väelle messun ja ainakin silloin kaikki olisi hyvin.